

OPONENTNÍ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

„PSYCHOSOCIÁLNÍ KLIMA NA SPECIALIZOVANÉM ODDĚLENÍ VĚZNICE PŘÍBRAM“,

kteřou předkládá MUDr. Luděk Dvořák

Téma předložené diplomové práce je nepochybně psychologicky zajímavé, poskytující mnoho námětů pro výzkum a zejména pak praktické aplikace. Problematika představuje jeden z aktuálních úkolů penitenciární praxe, a také proto právě tam směřují výsledky posuzovaného diplomového projektu. Předložená diplomová práce se zabývá vězeňskou drogovou scénou v závislosti na aktuální psychosociální atmosféře výkonu trestu odnětí svobody, kdy je důraz kladen na dodržování zásad bezpečnosti a kontrolu. Autor sleduje vliv těchto změn na efektivnost programů zacházení s odsouzenými toxikomany.

Je zřejmé, že psychosociální klima vězeňského prostředí je velmi specifické. Na jednu stranu může být abuzus drog projevem tzv. druhého života odsouzených, kdy vězeň více či méně musí přijmout subkulturu tohoto prostředí s jasně danými sociálními vztahy a pozicemi. Na druhou stranu je problémem stojícím před pracovníky věznic, který se snaží řešit budováním specializovaných oddělení pro drogově závislé a bezdrogových zón. Avšak je zřejmé, že problém nelze „vyřešit“ organizačními opatřeními. Ostatně v diskuzi je možné nechat autorovi prostor právě k objasnění relevantních psychologických souvislostí.

Diplomový úkol je tématicky sevřený, jen 1. kapitola teoretické části obecněji zařazuje penitenciární psychologii do celkovém kontextu psychologie forenzní a stručně uvádí hlavní úkoly penitenciární psychologie, především ve vztahu k odsouzeným. Následující kapitoly se zabývají vývojem drogové scény u nás, abúzem drog ve věznicích a charakteristice specializovaných oddělení pro drogově závislé. Základním psychologickým paradigmatem práce je psychosociální klima obecně a speciálně ve vězeňském prostředí.

Empirická část začíná prezentací hypotéz. Domnívám se, že čtenář by ocenil, kdyby tomu předcházela určitá východiska, vymezení výzkumného problému, cíle výzkumu apod. Zkoumaný soubor respondentů (odsouzených) je popsán adekvátně, podrobněji se autor věnuje popisu použité metody (Moosův dotazník pro měření psychosociální atmosféry), kterou aktualizoval a modifikoval pro účely svého výzkumu. Také tady se otevírá prostor pro diskuzi o možnostech a limitech právě této metody pro zkoumání psychosociálního klimatu. Samotné zpracování výsledků je prezentováno přehledně, výsledky jsou analyzovány s ohledem na aktuální změny probíhající v českém vězeňství.

Oponentce práce přísluší, aby si všimla i formální roviny práce. Na jedné straně je třeba ocenit přehlednost a strukturovanost práce, vše je důkladně doloženo v textu či přílohách, na druhou stranu mi na některých místech chybělo více slov, která by text uváděla, propojovala a ukazovala na potřebné psychologické souvislosti.

Závěr:

MUDr. Luděk Dvořák předložil práci, která splňuje požadavky na diplomové práce kladené. Doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie UK FF v Praze.

Praha 21. 8. 2006

PhDr. Ilona Gillernová, CSc.